

สถานพยาบาลสัตว์ในจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557

บุญสม พลรักษา¹

รัชภูมิ เขียวสนาม¹

บทคัดย่อ

สถานพยาบาลสัตว์ในจังหวัดนครราชสีมาปี พ.ศ.2557 จากการตรวจสอบการตั้งและดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา พบว่าสถานพยาบาลสัตว์มีจำนวน 66 แห่ง ใน 13 อำเภอ ได้แก่ 1.อำเภอเมืองนครราชสีมา 2.อำเภอปากช่อง 3.อำเภอสีคิ้ว 4.อำเภอปักธงชัย 5.อำเภอสูงเนิน 6.อำเภอโนนไทย 7.อำเภอโชคชัย 8.อำเภอรังน้ำเขียว 9.อำเภอด่านขุนทด 10.อำเภอห้วยแถลง 11.อำเภอพิมาย 12.อำเภอโนนสูง และ13.อำเภอบัวใหญ่ โดยมีจำนวนเฉลี่ยของสถานพยาบาลสัตว์ชั้นหนึ่งมากกว่าสถานพยาบาลสัตว์ชั้นสองเท่ากับ 15.75 เท่า สถานพยาบาลสัตว์ประเภทไม่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืนมากกว่าสถานพยาบาลสัตว์ประเภทมีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืน เท่ากับ 3.19 เท่า ลักษณะที่ตั้งของสถานพยาบาลสัตว์พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ที่เป็นตึกแฉวมมากที่สุดส่วนใหญ่มัจะเช่า การประกอบธุรกิจจึ้นร่วมกับสถานพยาบาลสัตว์พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ส่วนใหญ่มัจะมีบริการขายอาหารสัตว์ อาบน้ำสัตว์ และตัดขนสัตว์ สำหรับเครื่องมือและเครื่องใช้ในสถานพยาบาลสัตว์พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ส่วนใหญ่มัจะมีกล้องจุลทรรศน์ รองลงมาคือเครื่องชุดหินปูน และสถานพยาบาลสัตว์ส่วนใหญ่มัจะเน้นให้บริการคลินิกสัตว์เลี้ยงมากที่สุด คลินิกสัตว์ป่า และคลินิกปศุสัตว์ ส่วนคลินิกสัตว์น้ำไม่มี สำหรับอัตราค่าบริการของสถานพยาบาลสัตว์พบว่าค่าวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าสำหรับสุนัขและแมวจะเท่ากันที่ราคาเฉลี่ย 57.11 บาท ค่าบริการตอนสุนัขตัวผู้ราคาเฉลี่ยที่ 707.35 บาท ค่าบริการทำหมันสุนัขเพศเมียราคาเฉลี่ยที่ 920.59 บาท ค่าบริการตอนแมวตัวผู้ราคาเฉลี่ยที่ 594.12 บาท ค่าบริการทำหมันแมวเพศเมียราคาเฉลี่ยที่ 773.53 บาท และค่าใช้จ่ายในสถานพยาบาลสัตว์ประมาณเดือนละ 89,275.68 บาท ดังนั้น กรมปศุสัตว์ในฐานะหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลักด้านการดูแลสุขภาพสัตว์เลี้ยง จำเป็นต้องใช้ฐานข้อมูลสถานพยาบาลสัตว์เพื่อประกอบการวางแผนติดตาม กำกับดูแลให้เป็นไปตาม พรบ.สถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ.2533 และพิจารณาจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์เพื่อบริการรักษาสัตว์เลี้ยงแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในเขตพื้นที่ด้อยโอกาสซึ่งไม่สามารถเข้าถึงบริการจากภาคเอกชนได้ และควรที่จะมีการกำหนดราคาขั้นต่ำของการให้บริการในสถานพยาบาลสัตว์เพื่อเป็นการควบคุมราคาไม่ให้เอาเปรียบผู้ใช้บริการ

คำสำคัญ : สถานพยาบาลสัตว์ จังหวัดนครราชสีมา

ทะเบียนผลงานวิชาการเลขที่ : 57(2)-0116(3)-107

¹สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000

The Animal hospitals in Nakhon Ratchasima Province 2014.

BOONSOM POLRUKSA¹ RATCHAPHUM KHEAWSANAM¹

Abstract

The Animal hospitals in Nakhon Ratchasima in 2557 and continue to monitor the hospital's animal Ratchasima Provincial Livestock Office. It is found to that it contain 66 animal hospitals in 13 districts. 1 Mueang Nakhon Ratchasima. 2. Pak Chong 3. Sikhio 4. Pak Thong Chai 5. Sung Noen . 6 Non Thai 7. Chok Chai 8. Wang Nam Khiao 9. Dan Khun Thot 10. Huai Thalaeng 11. Phimai 12. Non Sung and 13. Bua Yai. The average number of nursing animals rather than nursing animals equals 15.75 as nursing animal homelessness animal patients overnight than nursing animals from a patient overnight equals 3.19 times the nature of the location of animals. the animal hospital is building, most are leased. Other business combination with an animal hospital, animal hospital found that most have a shower, feed the animals and fur trim. Instruments and appliances used in medical, animal hospital found that most animals are microscopic. Followed by a scaling. And nursing animals will mainly focus on providing the most pet clinic. Wildlife Clinic Livestock and clinics The animals have no clinical Rates for the services of a nursing animals showed that the vaccine rabies for dogs and cats is the same at an average price 57.11 baht fee when a male dog average price of 707.35 baht fee spayed female dogs average price of 920.59 baht fee now. tomcat average price of 594.12 baht fee spay female cats average price of 773.53 baht, and the cost of nursing animals per month 89,275.68 baht, so the Department of Livestock as government agencies that are responsible for the health care of animals. feed Nursing animals require a database to track planning. Supervision in accordance with the ACT. Polyclinic 2533 and the establishment of an animal hospital pet therapy animals for the public service thoroughly. Particularly those in disadvantaged areas, which do not have access to services from the private sector. And should have a minimum pricing of services in hospitals to control animals not to take advantage of the service.

Keywords: The Animal Hospital ,Nakhon Ratchasima Province

Research No. : 57(2)-0116(3)-107

¹ Nakhon Ratchasima Provincial Livestock office, Nai Mueang Sub-district, Mueang Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Province 30000

คำนำ

ประเทศไทยเป็น 1 ใน 3 ประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกที่มีตลาดสัตว์เลี้ยงมีอัตราการเติบโตสูงสุด เฉลี่ยร้อยละ 20 -25 (วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล,2555) และกรมปศุสัตว์รายงานในปี 2555 ประเทศไทยมีสุนัขและแมวจำนวน 7,128,738 ตัว (ปนัดดา เนตรพุดชา และ กิตติวดี โชติปราชญ์ ,2557) จากข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีเกษตรกรเลี้ยงสัตว์มากที่สุดในประเทศ มีจำนวน 189,540 ครัวเรือน (ร้อยละ 6.41) (กรมปศุสัตว์,2556) และข้อมูลสถิติปศุสัตว์ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมาในปี พ.ศ.2556 มีจำนวนประชากรรวมสุนัขและแมว 300,985 ตัว (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา,2556) และจากการตรวจสถานพยาบาลสัตว์ตามโครงการตรวจสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาปี 2557 จำนวนทั้งสิ้น 76 แห่งใน 13 อำเภอ ได้แก่ 1.อำเภอเมืองนครราชสีมา 2.อำเภอปากช่อง 3.อำเภอสี่คิ้ว 4.อำเภอปักธงชัย 5.อำเภอสูงเนิน 6.อำเภอโนนไทย 7.อำเภอโชคชัย 8.อำเภอวังน้ำเขียว 9.อำเภอด่านขุนทด 10.อำเภอห้วยแถลง 11.อำเภอพิมาย 12.อำเภอโนนสูง 13.อำเภอบัวใหญ่ ซึ่งอีก 19 อำเภอที่ยังไม่มีสถานพยาบาลสัตว์ ประกอบด้วย อำเภอครบุรี อำเภอเสิงสาง อำเภอคง อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอจักราช อำเภอขามสะแกแสง อำเภอประทาย อำเภอชุมพวง อำเภอขามทะเลสอ อำเภอหนองบุญมาก อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอโนนแดง อำเภอเทพารักษ์ อำเภอเมืองยาง อำเภอพระทองคำ อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอบัวลาย อำเภอสีดา และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา ,2557) เมื่อสุนัขแมวเจ็บป่วยต้องได้รับการรักษา สถานพยาบาลสัตว์โดยเฉพาะจากภาคเอกชนจึงเป็นสถานที่หนึ่งที่ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างรวดเร็ว และในส่วนอัตราค่าบริการพื้นฐานในสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่ยังไม่เคยมีการเก็บข้อมูล ดังนั้น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา ในฐานะเป็นหน่วยงานภาครัฐรับผิดชอบดูแลและให้บริการด้านสุขภาพสัตว์เลี้ยงแก่ประชาชนจึงได้ทำการศึกษาในครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ การดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ เครื่องมือและเครื่องใช้ในสถานพยาบาลสัตว์และอัตราค่าบริการพื้นฐานในสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่ทั้งหมดของภาคเอกชนจัดทำเป็นฐานข้อมูลสถานพยาบาลสัตว์เพื่อพิจารณาทิศทางการจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ของภาคเอกชน และกำหนดหรือวางแผนการจัดตั้งหน่วยบริการรักษา สัตว์ของภาครัฐให้ครอบคลุมพื้นที่ทางไกล ไม่สามารถเข้าถึงบริการจากเอกชนได้ และเพื่อไม่ให้มีการเอาเปรียบผู้ใช้บริการสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ประชาชนได้รับบริการในส่วนของอัตราค่าบริการพื้นฐานที่เป็นธรรม

วิธีดำเนินการ

1. รวบรวมข้อมูลสุนัขและแมวจากสถิติปศุสัตว์ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมาในปี พ.ศ.2556 และกำหนดพื้นที่อำเภอที่มีสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่ในปี 2557 และจัดทำแผนตรวจ
2. จัดทำแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบการตรวจสอบสถานพยาบาลสัตว์ปี 2557
3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และนำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย
4. สรุปผล วิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนติดตาม กำกับดูแลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล สัตว์ พ.ศ. 2533 และกฎกระทรวงว่าด้วยกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลสัตว์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยา และเวชภัณฑ์ ที่จำเป็นประจำสถานพยาบาลสัตว์

ผลการศึกษา

จำนวนสุนัข แมว และชั้นของสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่แต่ละอำเภอ ปี พ.ศ. 2557 ดังแสดงในตารางที่ 1
 ตารางที่ 1 จำนวนสุนัข แมวที่มีเจ้าของ ในปี 2556 และชั้นของสถานพยาบาลสัตว์

อำเภอ	สุนัขที่มีเจ้าของ		แมวที่มีเจ้าของ		ชั้นของสถานพยาบาลสัตว์ (แห่ง)				รวม	ร้อยละ
	(ตัว)	ร้อยละ	(ตัว)	ร้อยละ	ชั้น 1	ร้อยละ	ชั้น 2	ร้อยละ		
1.เมืองนครราชสีมา	17,581	7.99	4,310	5.28	37	56.06			37	56.06
2.ปากช่อง	26,429	12.01	13,555	16.62	9	13.64			9	13.64
3.สีคิ้ว	8,762	3.98	3,837	4.70	4	6.06			4	6.06
4.ปักธงชัย	7,991	3.63	3,346	4.10	3	4.55	1	1.51	4	6.06
5.สูงเนิน	11,656	5.30	5,905	7.24	2	3.03			2	3.03
6.โนนไทย	8,886	4.04	5,274	6.47	1	1.51	1	1.51	2	3.03
7.โชคชัย	7,374	3.35	2,339	2.87	2	3.03			2	3.03
8.วังน้ำเขียว	3,268	1.49	1,383	1.70	1	1.51			1	1.51
9.ด่านขุนทด	8,009	3.64	2,206	2.70	1	1.51			1	1.51
10.ห้วยแถลง	6,337	2.88	2,725	3.34			1	1.51	1	1.51
11.พิมาย	4,730	2.15	1,212	1.49	1	1.51			1	1.51
12.โนนสูง	8,328	3.79	3,559	4.36			1	1.51	1	1.51
13.บัวใหญ่	10,891	4.95	1,618	1.98	1	1.51			1	1.51
14.ครบุรี	12,493	5.68	2,921	3.58						
15.เสิงสาง	8,204	3.73	2,722	3.34						
16.คง	7,606	3.46	2,537	3.11						
17.บ้านเหลื่อม	3,179	1.45	1,285	1.58						
18.จักราช	1,994	0.91	596	0.73						
19.ขามสะแกแสง	3,380	1.54	2,515	3.08						
20.ประทาย	4,079	1.85	1,245	1.53						
21.ชุมพวง	7,339	3.34	1,847	2.26						
22.ขามทะเลสอ	3,895	1.77	1,386	1.70						
23.หนองบุญมาก	4,069	1.85	1,868	2.29						
24.แก้งสนามนาง	4,019	1.83	993	1.22						
25.โนนแดง	3,197	1.45	1,477	1.81						

อำเภอ	สุนัขที่มีเจ้าของ		แมวที่มีเจ้าของ		ชั้นของสถานพยาบาลสัตว์ (แห่ง)				รวม	ร้อยละ
	(ตัว)	ร้อยละ	(ตัว)	ร้อยละ	ชั้น 1	ร้อยละ	ชั้น 2	ร้อยละ		
26.เทพารักษ์	6,495	2.95	1,373	1.68						
27.เมืองยาง	2,104	0.96	549	0.67						
28.พระทองคำ	5,406	2.46	2,783	3.41						
29.ลำทะเมนชัย	3,509	1.60	1,442	1.77						
30.บัวลาย	2,705	1.23	807	0.99						
31.สีดา	1,789	0.81	606	0.75						
32.เฉลิมพระเกียรติ	4,264	1.93	1,336	1.65						
รวม	219,968	73	81,557	27	62	93.94	4	6.06	66	100
	300,985									

ที่มา :ดัดแปลงข้อมูลจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา (2556)

จากตารางที่ 1 พบว่าจำนวนประชากรสุนัขที่มีเจ้าของรวมทั้งสิ้น 219,968 ตัว (ร้อยละ 73) ประชากรแมวที่มีเจ้าของรวมทั้งสิ้น 81,557 ตัว (ร้อยละ 27) อำเภอที่มีประชากรสุนัขที่มีเจ้าของมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ อำเภอปากช่องจำนวน 26,429 ตัว (ร้อยละ 12.01) รองลงมาคือ อำเภอเมืองนครราชสีมา และอำเภอครบุรี ตามลำดับ อำเภอที่มีประชากรสุนัขที่มีเจ้าของน้อยที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ อำเภอสีดาจำนวน 1,789 ตัว (ร้อยละ 0.81) รองลงมาคือ อำเภอจักราช และอำเภอเมืองยาง ตามลำดับ อำเภอที่มีประชากรแมวที่มีเจ้าของมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ อำเภอปากช่องจำนวน 13,555 ตัว (ร้อยละ 16.62) รองลงมาคือ อำเภอสูงเนิน และอำเภอโนนไทย ตามลำดับ และอำเภอที่มีประชากรแมวที่มีเจ้าของน้อยที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ อำเภอเมืองยางจำนวน 549 ตัว (ร้อยละ 0.67) อำเภอจักราช และอำเภอสีดา ตามลำดับ (ตารางที่ 1) จากการตรวจสอบสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาปี 2557 ระหว่างวันที่ 14 - 30 พฤษภาคม 2557 และตรวจติดตามระหว่างวันที่ 1 - 30 มิถุนายน 2557 พบว่ามีสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่ 13 อำเภอ (ร้อยละ 40.63) และอีก 19 อำเภอ (ร้อยละ 59.37) ที่ไม่มีสถานพยาบาลสัตว์ เมื่อพิจารณาตามชั้นของสถานพยาบาลสัตว์ พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ชั้นหนึ่ง มีจำนวน 62 แห่ง (ร้อยละ 93.94) สถานพยาบาลสัตว์ชั้นสอง มีจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 6.06) อำเภอเมืองนครราชสีมา มีสถานพยาบาลสัตว์ชั้นหนึ่งมากที่สุด จำนวน 37 แห่ง (ร้อยละ 56.06) อำเภอที่ไม่มีสถานพยาบาลสัตว์ชั้นหนึ่งมีแต่สถานพยาบาลสัตว์ชั้นสองได้แก่ อำเภอห้วยแถลง และอำเภอโนนสูง อำเภอที่มีสถานพยาบาลสัตว์ชั้นหนึ่งและไม่มีสถานพยาบาลสัตว์ชั้นสองได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน อำเภอโชคชัย อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอด่านขุนทด อำเภอพิมาย และอำเภอบัวใหญ่ ส่วนอำเภอที่มีทั้งสถานพยาบาลสัตว์ชั้นหนึ่งและสถานพยาบาลสัตว์ชั้นสองได้แก่ อำเภอปักธงชัย และอำเภอโนนไทย และอำเภอที่มีสถานพยาบาลสัตว์มากที่สุดคือ อำเภอเมืองนครราชสีมา จำนวน 37 แห่ง (ร้อยละ 56.06) รองลงมาคืออำเภอปากช่อง จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 13.64) ส่วนอำเภอที่มีสถานพยาบาลสัตว์น้อยที่สุดมี 6 อำเภอได้แก่ อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอด่านขุนทด อำเภอห้วยแถลง อำเภอพิมาย อำเภอโนนสูง และอำเภอบัวใหญ่ จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 1.51)

ประเภทสถานพยาบาลสัตว์และจำนวนสถานพยาบาลสัตว์ที่ตอบแบบสอบถามในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา
ปี พ.ศ. 2557 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประเภทสถานพยาบาลสัตว์และจำนวนสถานพยาบาลสัตว์ที่ตอบแบบสอบถาม

อำเภอ	ประเภทสถานพยาบาลสัตว์ (แห่ง)				สถานพยาบาลสัตว์ที่ตอบแบบสอบถาม			
	ไม่มีที่พักสัตว์ป่วย	ร้อยละ	มีที่พักสัตว์ป่วย	ร้อยละ	ประสงค์ให้ข้อมูล	ร้อยละ	ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล	ร้อยละ
1.เมืองนครราชสีมา	26	39.39	11	16.67	10	15.15	27	40.90
2.ปากช่อง	8	12.12	1	1.51	9	13.63		
3.สีคิ้ว	3	4.54	1	1.51	4	6.06		
4.ปักธงชัย	3	4.54	1	1.51	4	6.06		
5.สูงเนิน	2	3.03			2	3.03		
6.โนนไทย	2	3.03			1	1.51	1	1.51
7.โชคชัย	2	3.03			2	3.03		
8.วังน้ำเขียว	1	1.51			1	1.51		
9.ด่านขุนทด	1	1.51			1	1.51		
10.ห้วยแถลง	1	1.51			1	1.51		
11.พิมาย	1	1.51			1	1.51		
12.โนนสูง	1	1.51			1	1.51		
13.บัวใหญ่	1	1.51			1	1.51		
รวม	52	78.79	14	21.21	38	57.58	28	42.42

การตรวจสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาปี 2557 ระหว่างวันที่ 14 - 30 พฤษภาคม 2557 และตรวจติดตามระหว่างวันที่ 1 - 30 มิถุนายน 2557 จำนวนทั้งสิ้น 76 แห่ง พบว่ามีสถานพยาบาลสัตว์ที่ได้รับการตรวจตามโครงการตรวจสถานพยาบาลสัตว์ทั้งหมด 66 แห่ง (ร้อยละ 86.84) และไม่ได้รับการตรวจสถานพยาบาลสัตว์เนื่องจากอยู่ระหว่างดำเนินการขอยกเลิกสถานพยาบาลสัตว์ จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 13.16) และจากตารางที่ 2 พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ประเภทไม่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืน จำนวน 52 แห่ง (ร้อยละ 78.79) และสถานพยาบาลสัตว์ประเภทมีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืน จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 21.21) อำเภอที่มีทั้งสถานพยาบาลสัตว์ประเภทไม่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืนและสถานพยาบาลสัตว์ประเภทมีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืนได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว และอำเภอปักธงชัย อำเภอที่มีเฉพาะสถานพยาบาลสัตว์ประเภทไม่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืนอย่างเดียวได้แก่ อำเภอสูงเนิน อำเภอโนนไทย อำเภอโชคชัย อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอด่านขุนทด อำเภอห้วยแถลง อำเภอพิมาย อำเภอโนนสูง และอำเภอบัวใหญ่ และจากการทำแบบสอบถามพบว่ามีสถานพยาบาลสัตว์ที่มีความประสงค์ตอบแบบสอบถามจำนวน 38 แห่ง (ร้อยละ 57.58) และ สถานพยาบาลสัตว์ที่ไม่มีความประสงค์ตอบแบบสอบถามจำนวน 28 แห่ง (ร้อยละ 42.42)

สถานะของผู้ตั้ง ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ และประวัติการดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ ปี พ.ศ. 2557 จากการสำรวจแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถานะของผู้ตั้ง ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ และประวัติการดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์

สถานะของผู้ตั้ง และผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์				ประวัติการดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์			
เป็นบุคคลคนเดียว	ร้อยละ	ไม่เป็นบุคคลคนเดียว	ร้อยละ	เคย	ร้อยละ	ไม่เคย	ร้อยละ
35	92.11	3	7.89	30	78.95	8	21.05
38				38			

จากตารางที่ 3 พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ที่มีผู้ตั้งและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์เป็นบุคคลคนเดียวมีจำนวน 35 แห่ง (ร้อยละ 92.11) และสถานพยาบาลสัตว์ที่มีผู้ตั้งและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ไม่เป็นบุคคลคนเดียวมีจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 7.89) และสถานพยาบาลสัตว์ที่ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ที่ไม่เคยดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์มีจำนวน 30 แห่ง (ร้อยละ 78.95) และสถานพยาบาลสัตว์ที่ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ที่เคยดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์มาก่อนมีจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 21.05)

ระยะเวลาในการก่อตั้งสถานพยาบาลสัตว์ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557 ได้สำรวจพบและนำเสนอแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระยะเวลาในการก่อตั้งสถานพยาบาลสัตว์

ที่	ระยะเวลาในการก่อตั้ง	จำนวนสถานพยาบาลสัตว์ (แห่ง)	ร้อยละ
1	น้อยกว่า 5 ปี	19	50.00
2	5 – 10 ปี	13	34.21
3	11 – 15 ปี	4	10.53
4	16 – 20 ปี	1	2.63
5	มากกว่า 20 ปี	1	2.63
รวม		38	100

จากตารางที่ 4 พบว่าระยะเวลาในการก่อตั้งสถานพยาบาลสัตว์ในจังหวัดนครราชสีมา ส่วนมากจะมีการก่อตั้งมาน้อยกว่า 5 ปี มีสัดส่วนถึงร้อยละ 50 รองลงมาคือ ระยะเวลา 5 – 10 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 34.21 และสถานพยาบาลสัตว์ที่มีระยะเวลาการก่อตั้งมาตั้งแต่ 16 – 20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีน้อยมากคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.63 เท่ากัน

จำนวนผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ในสถานพยาบาลสัตว์ของจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557 ได้สำรวจพบและนำเสนอแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ในสถานพยาบาลสัตว์

ที่	จำนวนผู้ประกอบการวิชาชีพ (คน)	สถานพยาบาลสัตว์ (แห่ง)	ร้อยละ
1	อย่างน้อย 1 คน	27	71.05
2	2 – 3 คน	9	23.68
3	ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	2	5.27
รวม		38	100

จากตารางที่ 5 จำนวนผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ในสถานพยาบาลสัตว์ของจังหวัดนครราชสีมา พบว่าสถานพยาบาลสัตว์จะมีผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์อย่างน้อย 1 คนมากที่สุด มีสัดส่วนถึงร้อยละ 71.05 และสถานพยาบาลสัตว์ที่มีผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไปน้อยที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.27

จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยในสถานพยาบาลสัตว์ของจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557 ได้สำรวจพบและนำเสนอแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยในสถานพยาบาลสัตว์

ที่	จำนวนผู้ช่วย (คน)	สถานพยาบาลสัตว์ (แห่ง)	ร้อยละ
1	ไม่มี	9	23.68
2	1 - 2	19	50.00
3	3 - 4	5	13.16
4	ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป	5	13.16
รวม		38	100

จากตารางที่ 6 พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากจะมีเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยจำนวน 1-2 คนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50.00 และส่วนน้อยจะมีเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยระหว่าง 3-4 คน จนถึงตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.16

ระดับวุฒิการศึกษาของเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยในสถานพยาบาลสัตว์ของจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557 ได้สำรวจพบและนำเสนอแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ระดับวุฒิการศึกษาของเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยในสถานพยาบาลสัตว์

ที่	ระดับวุฒิการศึกษาของเจ้าหน้าที่ผู้ช่วย	สถานพยาบาลสัตว์ (แห่ง)	ร้อยละ
1	ประถมศึกษาปีที่ 6	1	2.94
2	มัธยมศึกษาปีที่ 3	2	5.88
3	มัธยมศึกษาปีที่ 6	16	47.06
4	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	1	2.94
5	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	4	11.76
6	ปริญญาตรี	10	29.42
รวม		34	100

จากตารางที่ 7 พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยในสถานพยาบาลสัตว์ของจังหวัดนครราชสีมาส่วนมากมีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.42 และส่วนน้อยจะมีระดับวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 2.94

อัตราค่าบริการ และค่าใช้จ่ายโดยประมาณในสถานพยาบาลสัตว์ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557
ตามตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 อัตราค่าบริการ และค่าใช้จ่ายโดยประมาณในสถานพยาบาลสัตว์

ที่	อัตราค่าบริการ (บาท)						ค่าใช้จ่าย โดยประมาณ (บาท)
	วัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า สำหรับสุนัข	วัคซีนโรคพิษสุนัข บ้าสำหรับสุนัข	ตอนสุนัข ตัวผู้	ทำหมัน สุนัขตัวเมีย	ตอนแมว ตัวผู้	ทำหมันแมว ตัวเมีย	
1	50	50	500	800	400	600	100,000
2	50	50	750	850	750	800	50,000
3	50	50					30,000
4	70	70	800	900	600	700	50,000
5	80	80	800	1,200	600	800	200,000
6	50	50	700	900	500	700	50,000
7	0	0	600	1,000	600	1,000	70,000
8	60	60	750	850	550	650	200,000
9	50	50	800	1,000	500	700	70,000
10	100	100	1,350	1,450	1,100	1,200	500,000
11	70	70	650	850	500	700	100,000
12	50	50	450	800	450	600	450,000
13	60	60	800	1,000	800	1,000	30,000
14	60	60	600	850	400	600	50,000
15	70	70	1,000	1,200	800	1,000	80,000
16	70	70	750	950	750	950	40,000
17	50	50	800	1,000	800	1000	2,000
18	60	60	1000	1,200	600	800	50,000
19	50	50	700	1,000	500	800	
20	50	50	600	800	600	800	20,000
21	60	60	1000	1300	700	1000	28,000
22	50	50	600	700	500	600	30,000
23	50	50	650	850	750	950	40,000
24	50	50	550	700	450	700	80,000

ที่	อัตราค่าบริการ (บาท)						ค่าใช้จ่าย โดยประมาณ (บาท)
	วัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า สำหรับสุนัข	วัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า สำหรับสุนัข	ตอนสุนัข ตัวผู้	ทำหมัน สุนัขตัวเมีย	ตอนแมว ตัวผู้	ทำหมันแมว ตัวเมีย	
25	50	50	600	800	500	700	60,000
26	60	60					600
27	50	50	500	1,000	500	800	120,000
28	70	70					30,000
29	50	50	600	800	600	800	12,000
30	40	40	450		350		80,000
31	60	60	500	650	500	650	50,000
32	50	50	500	1,000	500	700	10,000
33	50	50					5,000
34	50	50	500	800	500	600	40,000
35	60	60	600	1,000	500	800	25,000
36	80	80	800	1,000	600	800	50,000
37	40	40	450	650	350	600	600
38	100	100	1,350	1,450	1,100	1,200	500,000
ต่ำสุด	40	40	450	650	350	600	600
สูงสุด	100	100	1,350	1,450	1,100	1,200	500,000
เฉลี่ย	57.11	57.11	707.35	920.59	594.12	773.53	89,275.68

จากตารางที่ 8 อัตราค่าบริการของสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาปี พ.ศ. 2557 พบว่าค่าวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าสำหรับสุนัขราคาเฉลี่ยที่ 57.11 บาท ค่าวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าสำหรับแมวราคาเฉลี่ยที่ 57.11 บาท ค่าบริการตอนสุนัขตัวผู้ราคาเฉลี่ยที่ 707.35 บาท ค่าบริการทำหมันสุนัขเพศเมียราคาเฉลี่ยที่ 920.59 บาท ค่าบริการตอนแมวตัวผู้ราคาเฉลี่ยที่ 594.12 บาท ค่าบริการทำหมันแมวเพศเมียราคาเฉลี่ยที่ 773.53 บาท และค่าใช้จ่ายในสถานพยาบาลสัตว์โดยประมาณเฉลี่ยเดือนละ 89,275.68 บาท

การประกอบธุรกิจอื่นร่วมกับสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ.2557 แสดงในตารางที่ 9 ตาราง 9 การประกอบธุรกิจอื่นร่วมกับสถานพยาบาลสัตว์

การประกอบธุรกิจอื่นร่วมกับสถานพยาบาลสัตว์	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
ขายอาหารสัตว์ อาบน้ำสัตว์ ตัดขนสัตว์และฝากเลี้ยง	2	5.26
ขายอาหารสัตว์ อาบน้ำสัตว์ และตัดขนสัตว์	24	63.16
อาบน้ำสัตว์และตัดขนสัตว์	1	2.63

การประกอบธุรกิจอื่นร่วมกับสถานพยาบาลสัตว์	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
อาบน้ำสัตว์	1	2.63
ขายอาหารสัตว์	5	13.16
ไม่มีการประกอบธุรกิจอื่นร่วมกับสถานพยาบาลสัตว์	5	13.16

สำหรับการประกอบธุรกิจอื่นร่วมกับสถานพยาบาลสัตว์ (ตารางที่ 9) พบว่าสถานพยาบาลสัตว์จะมีบริการขายอาหารสัตว์ อาบน้ำสัตว์ ตัดขนสัตว์มากที่สุด จำนวน 24 แห่ง (ร้อยละ 63.16) รองลงมาคือ ขายอาหารสัตว์ ตามลำดับ และน้อยที่สุดคืออาบน้ำสัตว์และตัดขนสัตว์ และอาบน้ำสัตว์เท่ากันคือ จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 2.63)

ลักษณะที่ตั้ง และกรรมสิทธิ์ในที่ตั้งสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557 แสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ลักษณะที่ตั้ง และกรรมสิทธิ์ในที่ตั้งสถานพยาบาลสัตว์

ลักษณะที่ตั้งของสถานพยาบาลสัตว์										กรรมสิทธิ์ในสถานพยาบาลสัตว์			
อาคารเฉพาะสถานพยาบาลสัตว์	ร้อยละ	อาคารอยู่อาศัย	ร้อยละ	ห้องแถว	ร้อยละ	ตึกแถว	ร้อยละ	บ้านแถว	ร้อยละ	เจ้าของ	ร้อยละ	เช่า	ร้อยละ
6	15.79	4	10.53	3	7.89	24	63.16	1	2.63	14	36.84	24	63.16

ลักษณะที่ตั้งของสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557 จากตารางที่ 10 พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากจะเป็นตึกแถวจำนวน 24 แห่ง (ร้อยละ 63.16) และกรรมสิทธิ์ในที่ตั้งสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากจะเช่าสถานพยาบาลสัตว์จำนวน 24 แห่ง (ร้อยละ 63.16)

เครื่องมือและเครื่องใช้ในสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557 ดังตารางที่ 11

เครื่องมือและเครื่องใช้ในสถานพยาบาลสัตว์	จำนวน	ร้อยละ
เครื่องชุดหินปูน	15	39.47
เครื่องจีไฟฟ้า	6	15.78
เครื่องดูดเสมหะ	11	28.95
เครื่องอัลตราซาวด์	11	28.95
เครื่องช่วยหายใจ	9	23.68
กล้องส่องภายใน	2	5.26
เครื่องตรวจสัญญาณชีพ	5	13.16
กล้องส่องหู	8	21.05
กล้องจุลทรรศน์	23	60.53
เครื่องวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจ	1	2.63
เครื่องตรวจเลือด	1	2.63

เครื่องมือและเครื่องใช้ในสถานพยาบาลสัตว์	จำนวน	ร้อยละ
เครื่องพ่นยา	1	2.63
ถังออกซิเจน	9	23.68

จากตารางที่ 11 เครื่องมือและเครื่องใช้ในสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557 พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากพบว่าจะมี กล้องจุลทรรศน์ 23 แห่ง (ร้อยละ 60.53) รองลงมาคือ เครื่องชุดหินปูน เครื่องอัลตราซาวด์และเครื่องดูดเสมหะ ตามลำดับ และที่มีน้อยได้แก่เครื่องวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจ เครื่องตรวจเลือด และเครื่องพ่นยา อย่างละ 1 แห่งเท่ากัน (ร้อยละ 2.63)

การให้บริการในสถานพยาบาลสัตว์ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557 ดังตารางที่ 12

การให้บริการในสถานพยาบาลสัตว์ (แห่ง)					
คลินิกสัตว์เลี้ยง	ร้อยละ	คลินิกสัตว์ป่า	ร้อยละ	คลินิกปศุสัตว์	ร้อยละ
33	86.84	3	7.89	2	5.26

จากตารางที่ 12 พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557 ส่วนมากมีการให้บริการเป็นคลินิกสัตว์เลี้ยงจำนวน 33 แห่ง (ร้อยละ 86.84) และมีการให้บริการคลินิกปศุสัตว์น้อยที่สุดจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 5.26)

วิจารณ์

จากข้อมูลสถิติปศุสัตว์ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมาในปี พ.ศ.2556 และจากการตรวจสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาปี 2557 ระหว่างวันที่ 14 - 30 พฤษภาคม 2557 และตรวจติดตามระหว่างวันที่ 1 - 30 มิถุนายน 2557 พบว่าความเป็นสภาพสังคมเมืองมีผลต่อจำนวนสัตว์ที่เลี้ยงอาจเนื่องจากไม่มีพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์จึงพบว่าสุนัขและแมวในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมาจะมีน้อยกว่าอำเภอปากช่อง และสภาพเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่อำเภอก็มีผลต่อจำนวนสัตว์เลี้ยง และยังพบว่าสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากจะตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมาแต่จำนวนสัตว์ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมาไม่ได้มากที่สุด คนที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมาจริงแล้วไม่ได้เลี้ยงสัตว์ในเมืองแต่เลี้ยงไว้ที่บ้านตามเขตอำเภอรอบนอกแต่มาทำธุรกิจในเมืองเมื่อสัตว์ป่วยจึงจะนำสัตว์เข้ามารักษาที่สถานพยาบาลสัตว์ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา ดังนั้นสถานพยาบาลสัตว์ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมาจึงมากที่สุดเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ดี

เมื่อพิจารณาตามชั้นของสถานพยาบาลสัตว์ พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ชั้นหนึ่งมีมากกว่าสถานพยาบาลสัตว์ชั้นสองเท่ากับ 15.75 เท่า จากข้อมูลปี 2555 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 จังหวัดนครราชสีมา มีสถานพยาบาลสัตว์ชั้นหนึ่งมากที่สุด (ปนัดดา เนตรพุดชา และ กิตติวดี โชติปราชญ์, 2557) และสถานพยาบาลสัตว์ประเภทไม่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืนมีมากกว่าสถานพยาบาลสัตว์ประเภทมีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืน เท่ากับ 3.71 เท่า จากข้อมูลปี 2555 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 จังหวัดนครราชสีมา มีสถานพยาบาลสัตว์ประเภทไม่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืนและสถานพยาบาลสัตว์ประเภทมีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืนมากที่สุด (ปนัดดา เนตรพุดชา และ กิตติวดี โชติปราชญ์, 2557) สภาพเศรษฐกิจมีผลต่อชั้นและประเภทสถานพยาบาลสัตว์ และจากการทำแบบสอบถามมีสถานพยาบาลสัตว์ที่มีความประสงค์ตอบแบบสอบถามมากกว่าสถานพยาบาลสัตว์ที่ไม่มีความประสงค์ตอบแบบสอบถาม เท่ากับ 1.36 เท่า การที่สถานพยาบาลสัตว์ยังไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอาจเนื่องมาจากไม่ต้องการให้หน่วยงานราชการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับประมาณการรายจ่ายและรายได้ของสถานพยาบาลสัตว์เพราะคิดว่าจะมีผลต่อการชำระภาษีสถานพยาบาลสัตว์ที่มีผู้ตั้งและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์เป็นบุคคลคนเดียวกันมากกว่าสถานพยาบาลสัตว์ที่มีผู้ตั้งและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ไม่เป็นบุคคลคนเดียวกัน เท่ากับ 11.67 เท่า จะเห็นได้ว่าการที่จะ

ตัดสินใจจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากจะเป็นผู้มีใบประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์เป็นผู้ตัดสินใจสำหรับผู้ที่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์การที่จะจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์จึงถือว่ามีความเสี่ยงในการที่จะไปจ้างผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์มาดำเนินการให้ และสถานพยาบาลสัตว์ที่ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์เคยดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์มาก่อนมีมากกว่าสถานพยาบาลสัตว์ที่ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ที่ไม่เคยดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์เท่ากับ 3.75 เท่า ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ที่เคยดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์มาก่อนมีเหตุจูงใจที่จะมีการตั้งดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์อีกครั้งเนื่องจากเคยประสบความสำเร็จหรือมองเห็นรายได้ที่จะได้รับในอนาคต

สำหรับระยะเวลาในการก่อตั้งสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา พบว่าส่วนมากฟาร์มจะตั้งได้ไม่นานอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5 ปี แสดงให้เห็นว่าส่วนมากอาจจะไปหามืออาชีพใหม่อยากหารายได้และหมอบที่ไปทำงานจากที่อื่นแล้วอยากมาตั้งถิ่นฐานหรือกลับมาทำกิจการของตัวเองที่บ้านเกิด ส่วนสถานพยาบาลสัตว์ที่ก่อตั้งมาในช่วง 5 – 10 ปี และ 11 – 15 ปี นั้นอาจเนื่องมาจากการมีลูกค้าประจำแล้ว และสถานพยาบาลสัตว์ที่ก่อตั้งมากว่า 16 ปีนั้นอาจเป็นการเปลี่ยนให้ลูกหรือจ้างบุคคลอื่นมาดำเนินการกิจการต่อ

จำนวนผู้ประกอบการวิชาชีพสัตวแพทย์ประจำสถานพยาบาลสัตว์นั้นส่วนมากจะมี 1 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังเป็นสถานพยาบาลสัตว์ที่เพิ่งเริ่มดำเนินการสัมพันธ์กับระยะเวลาในการก่อตั้งสถานพยาบาลสัตว์

จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากจะมีประมาณ 1-2 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังเป็นสถานพยาบาลสัตว์ที่เพิ่งเริ่มดำเนินการสัมพันธ์กับระยะเวลาในการก่อตั้งสถานพยาบาลสัตว์ และจำนวนผู้ประกอบการวิชาชีพสัตวแพทย์ประจำสถานพยาบาลสัตว์

สำหรับวุฒิการศึกษาของเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยในสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากจะมีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังเป็นสถานพยาบาลสัตว์ที่เพิ่งเริ่มดำเนินการสัมพันธ์กับระยะเวลาในการก่อตั้งสถานพยาบาลสัตว์ จำนวนผู้ประกอบการวิชาชีพสัตวแพทย์ประจำสถานพยาบาลสัตว์ และจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยสถานพยาบาลสัตว์ และจะเห็นได้ว่าในสถานพยาบาลสัตว์หลายๆแห่งมีการรับเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยวุฒิการศึกษาปริญญาตรีซึ่งถือว่าเป็นการยกระดับมาตรฐานในการให้บริการในสถานพยาบาลสัตว์อีกทางหนึ่งแต่สำหรับจบสาขาใดนั้นต้องมีการศึกษาเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในอนาคต

สำหรับอัตราค่าบริการของสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาปี พ.ศ. 2557 ปัจจุบันอาจจะขึ้นอยู่กับลักษณะของเครื่องมือและเวชภัณฑ์ที่ใช้ในสถานพยาบาลสัตว์แต่ละแห่งไม่เหมือนกันและค่าบริการเหล่านี้ถือว่าเป็นการให้บริการขั้นพื้นฐานในสถานพยาบาลสัตว์จะแตกต่างกันตามรายละเอียดการให้บริการของแต่ละสถานพยาบาลสัตว์ สำหรับการให้บริการอย่างอื่นและปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดราคาค่าบริการในสถานพยาบาลสัตว์ และรายละเอียดค่าใช้จ่ายในสถานพยาบาลสัตว์นั้นต้องมีการทำการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคต

การประกอบธุรกิจอื่นร่วมกับสถานพยาบาลสัตว์พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากพยายามที่จะดำเนินการกิจการให้บริการที่ครอบคลุมเพื่อเป็นการยกระดับความทันสมัย สร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าและเป็นช่องทางในการเพิ่มรายได้ ลักษณะที่ตั้งของสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากจะเป็นตึกแถวมากที่สุด ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความทันสมัยและจูงใจให้ลูกค้ามาใช้บริการตามสมัยนิยม และกรรมสิทธิ์ในที่ตั้งสถานพยาบาลสัตว์พบว่าเช่าสถานพยาบาลสัตว์มากกว่าเป็นเจ้าของในสถานพยาบาลสัตว์ เท่ากับ 1.71 เท่า แสดงให้เห็นว่าส่วนมากฟาร์มตั้งสถานพยาบาลสัตว์ซึ่งสัมพันธ์กับระยะเวลาในการก่อตั้งสถานพยาบาลสัตว์

เครื่องมือและเครื่องใช้ในสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากพบว่าจะมี กล้องจุลทรรศน์ 23 แห่ง (ร้อยละ 60.53) รองลงมาคือ เครื่องชุดหินปูน เครื่องอัลตราซาวด์และเครื่องดูดเสมหะ ตามลำดับ เครื่องมือและเครื่องใช้ที่มีจำนวนน้อยได้แก่ เครื่องวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจ เครื่องตรวจเลือด และเครื่องพ่นยา จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 2.63) จะเห็นได้ว่าสถานพยาบาลสัตว์หลายๆแห่งพยายามจัดให้มีเครื่องมือและเครื่องใช้ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดตามกฎหมายกระทรวง กำหนดลักษณะของสถานพยาบาลสัตว์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยา

และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นประจำสถานพยาบาลสัตว์ และลักษณะป้ายชื่อของสถานพยาบาลสัตว์ และผู้ประกอบการวิชาชีพ การสัตวแพทย์ พ.ศ. 2553 (ชุมชนสัตวแพทย์ไทย.2553) และเป็นการยกระดับเรียกความเชื่อมั่นกับผู้มาใช้บริการใน สถานพยาบาลสัตว์

สถานพยาบาลสัตว์มีการให้บริการเป็นคลินิกสัตว์เลี้ยงมากที่สุด ดังนั้นสัตวแพทย์ต้องมีความเชี่ยวชาญในการ รักษาสัตว์เลี้ยงให้มาก และสถานพยาบาลสัตว์มีการให้บริการเกี่ยวกับคลินิกปศุสัตว์น้อยสุด จากข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยง สัตว์จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีเกษตรกรเลี้ยงสัตว์มากที่สุดในประเทศ มีจำนวน 189,540 ครัวเรือน (กรมปศุสัตว์ ,2556) ดังนั้นการให้บริการด้านคลินิกปศุสัตว์จึงอาจจะต้องเป็นบทบาทหน้าที่ของภาครัฐในการพิจารณาจัดให้มีจุด ให้บริการแก่ประชาชนและมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในอนาคต และสำหรับ สถานพยาบาลสัตว์ที่มีการให้บริการเกี่ยวกับคลินิกสัตว์บ้านนั้นคงต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานของกระทรวง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เป็นผู้ดูแล

สรุป

สถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ.2557 เมื่อเทียบกับจำนวนอำเภอแล้วพบว่า สถานพยาบาลสัตว์จะกระจุกอยู่อำเภอใหญ่ไม่กระจายครอบคลุมพื้นที่และส่วนใหญ่เป็นสถานพยาบาลสัตว์ชั้นหนึ่ง มากกว่าสถานพยาบาลสัตว์ชั้นสอง และเป็นประเภทไม่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืนมากกว่าประเภทที่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ ค้างคืน ส่วนใหญ่ผู้ตั้งสถานพยาบาลสัตว์จะเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง และมีบางอำเภอที่มีจำนวนประชากรสุนัขแมว มากแล้วมีจำนวนสถานพยาบาลสัตว์มากด้วย เช่น อำเภอเมืองนครราชสีมา และปากช่อง แต่มีอีกหลายอำเภอที่มี จำนวนประชากรสุนัขแมวมากแต่กลับไม่มีสถานพยาบาลสัตว์เช่น อำเภอครบุรี อำเภอเสิงสาง และอำเภอดง สำหรับ การตัดสินใจในการจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากก็จะเป็นผู้มีใบประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์เป็นผู้ตัดสินใจ และ จะเห็นได้ว่าผู้ที่เคยดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์มาแล้วจะมีการขอจัดตั้งเพื่อดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ใหม่อีก เพราะเคยประสบผลสำเร็จหรือมองเห็นรายได้ในอนาคต สำหรับสถานพยาบาลสัตว์ในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่จะ พังดำเนินการไม่เกิน 5 ปีจึงเป็นเหตุให้มีการเช่าอาคารในการตั้งสถานพยาบาลสัตว์มากเพราะยังไม่มีสถานที่ที่เป็นของ ตนเองที่เหมาะสม และมีการจ้างเจ้าหน้าที่มาช่วยงานในสถานพยาบาลสัตว์โดยมีการพิจารณาระดับวุฒิการศึกษาที่ เหมาะสมในแต่ละแห่ง สำหรับอัตราค่าบริการของสถานพยาบาลสัตว์ขึ้นอยู่กับลักษณะเครื่องมือ เวชภัณฑ์และ รายละเอียดการให้บริการของแต่ละแห่ง สถานพยาบาลสัตว์ส่วนใหญ่จะพยายามดำเนินกิจการให้บริการที่ครอบคลุม เพื่อเป็นการยกระดับความทันสมัย สร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าและเป็นช่องทางในการเพิ่มรายได้ สำหรับเครื่องมือ และเครื่องใช้ในสถานพยาบาลสัตว์พบว่าสถานพยาบาลสัตว์ส่วนใหญ่จะพยายามจัดให้มีเครื่องมือและเครื่องใช้ที่ ทันสมัยเพื่อเป็นการเรียกความเชื่อมั่นให้กับลูกค้านอกจากนั้นยังพบว่าสถานพยาบาลสัตว์ส่วนมากจะให้บริการเฉพาะ คลินิกสัตว์เลี้ยงเป็นหลัก สำหรับคลินิกปศุสัตว์นั้นหน่วยงานราชการจะตั้งมีการจัดให้บริการแก่เกษตรกรให้ครอบคลุม ในพื้นที่ และควรมีการทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับราคาค่าบริการและความต้องการของประชาชนในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาจากการให้เลือกทำแบบสอบถามของสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัด นครราชสีมา ซึ่งควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในพื้นที่ระดับอำเภอและตำบลว่าพื้นที่ใดเหมาะสมแก่การตั้งสถานพยาบาลสัตว์ และทำการศึกษาในกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของภาคเอกชนรวมถึงเป็นการกระจายการบริการ ด้านการดูแลสุขภาพสัตว์เลี้ยงให้ทั่วถึงและลดภาระของภาครัฐได้ อีกทั้งกรมปศุสัตว์ยังสามารถใช้ฐานข้อมูลสถานพยาบาล สัตว์วิเคราะห์แนวโน้มการจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ของภาคเอกชนรวมถึงการวางแผนกำกับดูแลการดำเนินกสถาน พยาบาลสัตว์ให้เป็นไปตาม พรบ.สถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ.2533 การควบคุมจำนวนสถานพยาบาลสัตว์เพื่อป้องกันการ รวมตัวหนาแน่นในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งและยิ่งไปกว่านั้นการจัดตั้งหน่วยบริการหรือสถานพยาบาลสัตว์ของภาครัฐเพื่อบริการ ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลนอกเขตอำเภอเมืองซึ่งไม่สามารถเข้าถึงบริการจากเอกชนได้โดยเฉพะอย่างยิ่งเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นการยกระดับมาตรฐานการดูแลสุขภาพสัตว์เลี้ยงของประเทศ กรมปศุสัตว์ควรที่จะมีการ

กำหนดราคาขั้นต่ำของการให้บริการในสถานพยาบาลสัตว์เพื่อเป็นการควบคุมราคาไม่ให้เอาเปรียบผู้ใช้บริการ และควรมี การทำการศึกษเกี่ยวกับรายรับและรายจ่ายในสถานพยาบาลสัตว์ในอนาคต และจากแบบสอบถามผู้ประกอบการได้ มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควบคุมร้านอาหารสัตว์ที่ลักลอบขายยาเถื่อน ลักลอบฉีดวัคซีน ควบคุมเรื่องยาและเวชภัณฑ์ที่ ไม่ได้ขึ้นทะเบียนและไม่ได้มาตรฐาน ควบคุมผู้ที่ไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ และความชัดเจน ของแผนการตรวจติดตาม รวมถึงข่าวสารที่จำเป็นเกี่ยวกับสถานพยาบาลสัตว์

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอทุกอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมาและสำนักงานปศุ สัตว์เขต 3 ที่ช่วยในการตรวจสอบการตั้งและดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์และเจ้าของสถานพยาบาลสัตว์ในพื้นที่จังหวัด นครราชสีมาทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษารั้งนี้ ผศ.ดร.พนิช คำรบธนสาร และ อ.น.สพ.สมพงษ์ วงษ์มา อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ สาขาเทคนิคการสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิเคราะห์ค่าทางสถิติ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขผลงานในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- 1.ชุมชนสัตวแพทย์ไทย.2553.กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. 2553 (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา <http://www.thaivet.org/showdetail.asp?boardid=3914> (10 กรกฎาคม 2557)
- 2.ปนัดดา เนตรพุดชาและกิตติวดี โชติปรายณ ,2557. สถานพยาบาลสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 18หน้า. ทะเบียนผลงานวิชาการเลขที่ 57(2)-0116(3)-034.สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 ตำบลจ้อหอ อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา <http://www.dld.go.th/region3.dld.go.th/th/index.php?option=com...id...> (28 เมษายน 2557)
- 3.วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.2555. 4 ขา Marketing เปิดชุมชนทรัพย์ หมิ่นล้าน ตลาดโอ่งเหมียว. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา http://inside.cm.mahidol.ac.th/mkt/attachments/519_update%204legs_250520_12%20present.pdf (6 มิถุนายน 2557)
- 4.ศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศ กรมปศุสัตว์. 2556. “ข้อมูลเกษตรกรและปศุสัตว์ไทย พ.ศ.2551-2555”. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา <http://www.dld.go.th/ict> (2 มิถุนายน 2557).
- 5.สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ,2554. กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลสัตว์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยา และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นประจำสถานพยาบาลสัตว์. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา http://dcontrol.dld.go.th/th/images/stories/ProjectRabies/animal%20hospital%20of%20translation_1.pdf (5 มิถุนายน 2557)
- 6.สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา. 2557. “ที่ตั้งและอาณาเขตจังหวัดนครราชสีมา”. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา <http://www.nakhonratchasima.go.th/nakhonrat/index.php?link=territory&na=1679091c5a880faf6fb5e6087eb1b2dc> (2 มิถุนายน 2557)
- 7.สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา ,2556. สถิติจำนวนปศุสัตว์ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มาhttp://pvlo-nak.dld.go.th/data/lives_dld/stoc_dat/dld_2556.zip (2 มิถุนายน 2557)

สารบัญ

บทคัดย่อ	1
Abstract	2
คำนำ	3
วิธีดำเนินการ	3
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	3
ผลการศึกษา	4
วิจารณ์	12
สรุป	14
ข้อเสนอแนะ	14
กิตติกรรมประกาศ	15
เอกสารอ้างอิง	15

เอกสารวิชาการ

เรื่องที่ 2

สถานพยาบาลสัตว์ในจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557

โดย

บุญสม พลรักษา

รัชฎมิ เขียวสนาม

เลขทะเบียนวิชาการที่ 57(2)-0116(3)-107

สถานที่ดำเนินการ สถานพยาบาลสัตว์ในจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2557

ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างวันที่ 1 เมษายน – 30 มิถุนายน 2557

การเผยแพร่ สารวิชาการสัตวแพทย์ ISSN:1905-8195

ปีที่ 7 ฉบับที่ 19 กันยายน 2557 – ธันวาคม 2557

สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 นครราชสีมา

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์